

ಭಾರತೀಯ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ತತ್ವಮೀಮಾಂಸೆ

“ಗಹನಾ ಕರ್ಮಣೋ ಗತಿಃ” ಈ ಗೀತೋಕ್ತಿಯ ಅನುವಾಗಿ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು ಅತಿಗಹನವಾಗಿರುವ ತತ್ತ್ವವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಕರ್ಮದಸಿದ್ಧಾಂತವು ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ತ್ವಸಾರ ಇದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಕರ್ಮಶಬ್ದವು, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವದ ಸ್ಥೂಲರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಪಂಡಿತರಿಂದ ಪಾಮರರವರೆಗೂ ಈ ಕರ್ಮದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮದ ಪಾಲನೆ ಇಲ್ಲದುದರ ಕಾರಣ ಬರ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯಜನರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬರ ಅಥವಾ ಮಳೆಬಾರದಿರುವಿಕೆಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣವಿರಲಾರದು, ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಕೆಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಪರೋಪಕಾರದ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಕಲರಿಗೂ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾದ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಮಾತುಗಳು ಬಹುಶಃ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೆಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಾಟಕರೂಪವಾಗಿಯೇ ಜಾನಪದ-ಯಕ್ಷಗಾನಾದಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೋ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವುದು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಆ ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರಸಂಗ ಏನೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಸಂಗ, ಕಾಲದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಪುನಃ ವನವಾಸದ ಶರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಚಿರಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಆಡಳಿತದಿಂದ ದೂರವಿರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಕೌರವರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭವು ಪಾಂಡವರ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕೌರವಪ್ರಮುಖನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಚಾರರ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ನಿಷ್ಫಲರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಕೌರವರ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ದೇವವ್ರತ ಭೀಷ್ಮರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು-“ಪಾಂಡವರು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ಅನಾವಷ್ಟಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಳೆ ಬಾರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆಂತಹ ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ವಿರಾಟ್ ನಗರ”. ಅನಂತರ ಅವರು ವಿರಾಟ್ ನಗರದಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವರು ಅವರ ಸಹಸ್ರಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪ್ರಕವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕೌರವರ ಅಂದಿನ ರಾಜತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದು ಮಹಾಭಾರತದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರ ಮಹಾಭಾರತದ ಈ ಮಾತಿನ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಕರ್ಮದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಮೂಹಕವಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಫಲಗಳು ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಂಬಂತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. *Any work, any action, any thought that produces an effect is called a Karma. Thus the law of Karma means the law of action, of inevitable cause and sequence. Whosoever there is a cause, there an effect must be produced; this necessity cannot be resisted, and this law of karma, according to our philosophy, is true throughout the whole universe. Whatever we see, or feel or do whatever action there is anywhere in the universe. While being the effect of past work on the one hand, becomes on the other, a cause in its true, and produces its own effect.* (Freedom chapter 7.page no 01)

ಕರ್ಮದ ಪ್ರಧಾನತೆ

ಕರ್ಮತ್ವದ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಫಲಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರಭೂತವಾದ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಶದವಾದ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರಾವ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವಾದದ ಮೂಲ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಒಂದು ಮಂತ್ರವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ಅವಿದ್ಯಾಂ ಚ ಯಸ್ತದ್ವೇದೋಭಯಂ ಸಹ |

ಅವಿದ್ಯಯಾ ಮೃತ್ಯುಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ವಿದ್ಯಯಾಮೃತಮಶ್ನುತೇ || ೧೧ || ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷತ್

ಈ ಪಂಡಿತ ಸುಧಾಕರ ಚತುರ್ವೇದಿಗಳು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದು ವಿದ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕರ್ಮ. ಕರ್ಮದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನೂ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕರ್ಮ. ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು, ಎಂಬುದು ಇದರ ಸಾರ.

ಇದರ ಮುಂದುವರೆದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕರ್ಮದ ಸಾಧನವನ್ನು ತೋರುವ

ದರ್ಪಣದಂತಿದೆ. ಕರ್ಮರಹಿತವಾದ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಈ ಮಂತ್ರವು ಕರ್ಮರಹಿತಜ್ಞಾನವು ಜ್ಞಾನರಹಿತಕರ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಘೋರವಾದ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ—

ಅಂಧಂ ತಮಃ ಪ್ರ ವಿಶಂತಿ ಯೇ*ಸಂಭೂತಿಮುಪಾಸತೇ |

ತತೋ ಭೂಯ ಇವ ತೇ ತಮೋ ಯ ಉ ಸಂಭೂತಾತ್ಮಂ ರತಾಃ ||೧೨ || ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷತ್

ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮರಾಹಿತಜ್ಞಾನವು ಜ್ಞಾನರಾಹಿತಕರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಘೋರ ಅಂಧತಮವಾದ ಕತ್ತಲಿನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಈ ಮಂತ್ರ. ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ತೊಡಗಿದವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಾದಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕರ್ಮದ ಮೂಲಕವೇ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬುದು ವೇದಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ಮದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಕರ್ಮದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸನಾತನ ದರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೧. ಸಂಚಿತಕರ್ಮ- ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಂಚಿತಕರ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೨. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ- ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೩. ಕ್ರಿಯಮಾಣಕರ್ಮ- ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದ್ವಾರಾ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಕ್ರಿಯಮಾಣಕರ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಮನುವಿನ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ(ಕ್ರಿಯಾವಲಂಬಿತವಾದ)

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಸರ್ವಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಪರಾಶರರು ಅನಂತರಕಾಲದವರು. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಮಾಡಲುಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಗಳೇ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ವೇದನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ನಾವು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದೋಕ್ತಕರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಮನುವು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಿಷದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೇದೋಕ್ತಮಾಯುರ್ಮರ್ತ್ಯಾನಾಮಾಶಿಷಶ್ಚೈವ ಕರ್ಮಣಾಮ್ |

ಫಲನ್ತ್ಯನುಯುಗಂ ಲೋಕೇ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚಶರೀರಿಣಾಮ್ || ಮನು.೧.೮೪

ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಅವನ ಈ ಕರ್ಮಗಳು ಅವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೇದೋಕ್ತ ಆಚಾರವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ವಿಪುನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಚಾರವು ಶ್ರುತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿ ಎರಡನ್ನೂ

ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆಚಾರದ ವಿಷಯವು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಶ್ರುತಿ ಅನಂತರ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರುತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಾವು ಧರ್ಮಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮನುವಿನ ಆದೇಶ.

ಆಚಾರಃ ಮರಮೋ ಧರ್ಮಃ ಶ್ರುತುಕ್ತಃ ಸ್ಮಾರ್ತಾ ಏವ ಚ |

ತಸ್ಮಾದ್ಸ್ಮಿನ್ನದಾ ಯುಕ್ತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮವಾನ್ದ್ವಿಜಃ || ೧೦೮

ಆಚಾರವು ಅಂದರೆ ಆ ಎಂಬ ನಿಪಾತಕ್ಕೆ ಆಸಮಂತಾತ್ (ಪರಿಪೂರ್ಣ)ಎಂದರ್ಥ. ಚಾರ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆ ಆಚಾರ ಅಂದರೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ಕರ್ಮ, ಈ ಕರ್ಮವು ದ್ವಿಜನ ಉತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದುವು ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ಕರ್ಮವು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ದ್ವಿಜನಾದವನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಮನಸಾ ಇಚ್ಛೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ದೋಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುವು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ-

ಆಚಾರಾದ್ವಿಚ್ಯುತೋ ವಿಪ್ರೋ ನ ವೇದಫಲಮಶ್ನುತೇ

ಆಚಾರೇಣ ತು ಸಂಯುಕ್ತಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಭಾಗ್ಭವೇತ್ || ೧೦೯

ಆಚಾರಚ್ಯುತನಾದ ದ್ವಿಜನು ವೇದದ ಯಾವುದೇ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಪಿತು ಶಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತ ಆಚಾರದಿಂದ ವೇದಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳ ಮತದಲ್ಲಿ ಮನೋಗತವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ಕರ್ಮಫಲಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಭೇದವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಕರ್ಮಫಲವು ಕರ್ಮಾವಲಂಬಿತವಾದುದು ಭಾವನಾಲಂಬವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಹಿಂಸಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದರ ಹಿಂಸೆಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ಮಫಲವು ಕರ್ಮಾವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದೇ ವಿನಃ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯ ಫಲವೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನು ವಿವೇಕಯುಕ್ತನಾಗಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿರತನಾಗಬೇಕು. ಎಂಬುದನ್ನು ಮನುವು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ವಿವೇಕಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಾಧಮೌ ವ್ಯವೇಚಯತ್ |

ದ್ವಂದ್ವೈರಯೋಚಯತಿಮಾಃ ಸುಖಿದುಃಖಾದಿಭಿಃ ಪ್ರಜಾಃ || ಮನುಸ್ಮೃತಿ ೧.೨

ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಅವನ ಕರ್ಮಫಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸುಖದುಃಖ ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುದು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಸುಖಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದರೆ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ ದುಷ್ಟಕರ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಯು ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ಜಯಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋನಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಆತ್ಮವು ತನ್ನ ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

ಯಥಾಕರ್ಮ ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾಪ್ರಜ್ಞಂ ಯಥಾಶ್ರುತಮ್ |

ಯಥಾಯುಗಂ ಯಥಾದೇಶಂ ಯಥಾವೃತ್ತಿಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ||ಮನು.೧.೪೧

ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು ಸಂಪೂರ್ಣಭಾರತದ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಮದ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವದ ಕುರಿತು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅವನು ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಯೇ ವಿವಿಧ ದೇಹಗಳನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ವಿವಿಧ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನುವು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕರ್ಮದ ಫಲವು ಕರ್ಮದ ತತ್ತ್ವವೇ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಪಿ ತು ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಮದ ಅನತಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮನು ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಂದೇ ಈಗಲೇ ಪುಲಯವಾಗುತ್ತೇನೋ? ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ದೇಹಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೀವಾತ್ಮನು ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮ

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಫಲವು ಯಾವಾಗ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಕಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರ ಪಾಲಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅವರ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಕೊಂಡವನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಅವಾಂಛಿತ ಫಲ ದೊರೆತಾಗ ದೇವರ ಕರ್ಮಫಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತೆಗೆಳುವುದನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸತ್ಪುರುಷರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಏಕೆ ದುಃಖದಾಯಕ ಫಲಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉತ್ತರಗಳಿರಬಹುದು ಒಂದು- ದುಷ್ಟಜನರ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಅವರ ದುಷ್ಟಕರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಅನುಭವಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಎರಡನೆಯ ಸಂಭಾವನೆ ಅವರ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿನ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಎರಡೂ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದ್ದೇಶ(ಕರ್ಮಫಲದಾನಕ್ಕಾಗಿ)

ಈ ವಿಶ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕರ್ಮಫಲದ ದಾನವೇ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನುವು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮಾದಿಗಳು ಆತ್ಮನು ತನ್ನ ಕರ್ಮದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಪಾಪ ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಎಂದರೆ ಔದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೀವಿಗಳ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿರಬಹುದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುವಿನ ಶ್ಲೋಕವೊಂದು ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

ಏವಮೇತೌರಿದಂ ಸರ್ವಂ ಮನ್ನಿಯೋಗಾನ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |

ಯಥಾಕರ್ಮ ತಪೋಯೋಗಾತ್ ಸೃಷ್ಟಂ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಮ್ ||ಮನು. ೧.೪೨

ಪರಮಾತ್ಮನ ಈ ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕರ್ಮದಾನವೇ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೇಷಾಂ ತು ಯಾದೃಶಂ ಕರ್ಮ ಭೂತಾನಾಮಿಹ ಕೀರ್ತಿತಮ್ |

ತತ್ತಥಾ ವೋಽಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಕ್ರಮಯೋಗಂ ಚ ಜನ್ಮನಿ ||

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ಲೋಕವು ಪರಮಾತ್ಮಕರ್ತೃಕ ಪರಕವಾದಂತಹುದು ಎನ್ನ ಬಹುದು. ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಅಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ" ಎಂದು ಪರಬ್ರಹ್ಮನೇ ವಿನಃ ಬೇರೆಲ್ಲರೂ ಕರ್ಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡವರೇ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಧ್ವನಿಯು ಪರಮಾತ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವದುದು ಎಂಬುದು.

ಮಹಾಭಾರತವು ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾಗಿದೆ. ಅಖಂಡ ಭಾರತವೇ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಅತಃ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಮಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಕರ್ಮಣಾಂ ಕೇ ಸಮಸ್ತಾನಾಂ ಶುಭಾನಾಂ ಭರತರ್ಷಭ |

ಫಲಾನಿ ಮಹತಾಂ ಶರೇಷ್ಠ ಪರಬ್ರೂಹಿ ಪರಿಚ್ಛತಃ ||

ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಕುರಿತ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಭಿಷ್ಮಪಿತಾಮಹನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಈ ಪರಿ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವು ಎಷ್ಟು ಜಟಿಲ ಉಂಬುದನ್ನು ದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವು ಭಿಷ್ಮನ ಶರಶಯ್ಯೆಯ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿರುವುದು.

ಇದರ ಭಾವಾರ್ಥವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಹೇ ಭರತಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ಸಮಸ್ತಶುಭಕರ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಫಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು ಎಂದು.

ರಹಸ್ಯಂ ಯದ್ ಋಷೀಣಾಂ ತು ತಚ್ಛ್ರೇಣುಷ್ವ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ |

ತೇನ ತೇನ ಶರೀರೇಣ ತತಸ್ತತಃ ಫಲಮುಪಾಶ್ನುತೇ ||

ಹೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಉಪನಿಶತ್ತುಗಳ (ರಹಸ್ಯವಿದ್ಯೆಗಳ) ರೀತಿಯಂತಿರುವ ಕರ್ಮಫಲಗಳ ಗುಣಭೇದವನ್ನು ಕೇಳುವಂತವನಾಗುವ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮನು ಫಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಥಾಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೌರವಪಿತಾಮಹನು ಕರ್ಮಫಲಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗೂಢವಾದುದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು.

ಭರತವರ್ಷದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಆಧಾರವಾದುದು. ಮಹಾಭಾರತದ ಸಂಪೂರ್ಣಸಾರ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಮದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿ.

ಕರ್ಮ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಡುಕ್ಯುಜ್ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಧಾತುವು ಕರಣೆ ಎಂದರೆ 'ಮಾಡುವುದು' ಎಂಬ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮನಿನ್ ಪ್ರತ್ಯಯದ ಜೊತೆ ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ಕರ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ರೂಪ ವ್ಯಾಕರಣದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮ ಎಂದರೆ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. **The Concept of Karma in Hinduism** ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಾರ್ಶನಿಕರಾದ ಜಯರಾಮ್ ವಿ. *"Karma meaning action, is an important concept of Hinduism. Belief in Karma is deeply ingrained in the minds of Hindus, according to which actions will have consequences according to their nature."*

ಸಂಕಲ್ಪಮೂಲಃ ಕಾಮೋ ವೈ ಯಜ್ಞಾಃ ಸಂಕಲ್ಪಸಂಘವಾಃ |

ವೃತಾನಿ ಯಮಧರ್ಮಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಸಂಕಲ್ಪಜಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ||೨||೩.

ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳು ಕಾಮದಿಂದ ಅಥವಾ ಅಥವಾ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವುದು ಎಂಬುದೇ ಇದರ ತಿರುಳು. ಕೇವಲ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಚೇಷ್ಟೆಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ಕಾಮಜವೂ ಸಂಕಲ್ಪಜನ್ಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಜನ್ಮಹೇತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮದ ಮೂಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾನವನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ವಿಚಾರಗಳೇ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮರೂಪವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸದಾ ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿಯೂ

ಸಂಯಮವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವುದು ತನಗೂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಒಳಿತು.

ಅಕಾಮಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾಚಿದ್ ದೃಶ್ಯತೇ ನೇಹ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ |

ಯದ್ಯದ್ಧಿ ಕುರುತೆ ಕಿಂಚಿತ್ತತ್ತ್ಯಾತ್ಯಾಮಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ||ಮನು ೨.೪.

ಸಂಕಲ್ಪದ ಹೊರತಾದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏನೇ ಕರ್ಯಗತವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಕಲ್ಪಮೂಲಕವೇ. ಕಾಮ ಅತವಾಚ್ಛಿಯೂ ಕೂಡಾ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಆದರೆ ಕಾಮಕ್ಕೂ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಮೂಲ.

ವೇದಃ ಸ್ಮೃತಿಃ ಸದಾಚಾರಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮನಃ |

ಏತಚ್ಚತುರ್ವಿಧಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ||೨.೧೨

ಧರ್ಮದ ಐದು ಲಕ್ಷಣಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿ ಸಮ್ಮತವಾದ ಮತ್ತು ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ (ಒಳಿತಾದ) ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಧರ್ಮಪೂರ್ವಕ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಕರ್ಮಜ್ಞನ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ವೇದೋಅಖಿಲೋ ಧರ್ಮಮೂಲಂ ಸ್ಮೃತಿಶೀಲೇ ಚ ತದ್ವಿದಾಮ್ |

ಆಚಾರಶ್ಚೈವ ಸಾಧೂನಾಮಾತ್ಮನಸ್ತುಷ್ಟಿರೇವ ಚ || ಮನು ೨.೬

ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ವೇದಗಳೇ ಮೂಲ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕರ್ಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕರ್ಮಮವೆಂದರೆ ವೇದಸಮ್ಮತವಾದುದು ಮಾತ್ರ. ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ ಸಮಾನಾಂತರಶಬ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು ಆದರೆ ಕರ್ಮ ಎಂದರೆ ಅದು ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು ವೇದಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮ್ಮತವಾದ ತನಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳಿತಾದ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಕರ್ಮವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಶ್ಲೋಕದ ತತ್ವವಿವರಣೆ. ಆಚರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ನಿಂದಿತ, ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಅಧಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯ ದೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸತ್ಸಂಗುಣವಲ್ಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಗದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಫಲಗಳ ವಿಚಾರ.

ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ ಮೋಕ್ಷ. ಕರ್ಮವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕ, ಬಾಧಕವೂ ಹೌದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ -

ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿ: ಕುರು ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಗಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಧನಂಜಯ |

ಸಿದ್ಧ್ಯಸಿದ್ಧಯೋಃ ಸಮೋ ಭೂತ್ವಾ ಸಮತ್ವಂ ಯೋಗ ಉಚ್ಯತೇ || ಗೀತಾ೨.೪೮

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಮತ್ವವೇ ಯೋಗ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾನಾಪಮಾನ ಜಯಾಪಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಮತತ್ವದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ಯೋಗೀ ಎಂಬುದಾಗಿ ಧನಂಜಯನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗೀತಾ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವಾತ್ಮನ ಜೀವನ ಇಂದು ಹೀಗಿರಲು ಕರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ನ ಕರ್ತೃತ್ವಂ ನ ಕರ್ಮಾಣಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಸೃಜತಿ ಪ್ರಭುಃ |

ನ ಕರ್ಮಫಲಸಂಯೋಗ ಸ್ವಭಾವಸ್ತು ಪುವರ್ತತೇ || ಭಗವದ್ಗೀತಾ. ೫.೧೪

ಅರ್ಥ- ಅಲ್ಪ ಅರ್ಜುನನೇ ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ನಾನು ಯಾಜ ಜೀವಿಗೂ ಈ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡು ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಈ ಕರ್ಮ ಮಾಡು ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರು ಎಂದು ಪ್ರೇರಣೆಯೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವಾತ್ಮನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ನಾನು ಫಲವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನ ಸ್ವಭಾವವು ಕರ್ಮ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೋ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.

ಅಂದರೆ ಕರ್ಮಮಾಡಲು ಜೀವಿಯು ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ದೇವತೆಗಳು ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂಂದಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಕರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ-

ನಾದತ್ತೇ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಪಾಪಂ ನ ಚೈವ ಸುಕ್ಯತಂ ವಿಭುಃ |

ಅಜ್ಞಾನೇನ ಆವೃತಂ ಜ್ಞಾನಂ ತೇನ ಮುಹ್ಯತಿ ಜಂತವಃ ||

ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವನು ತನ್ನ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಶುಭ ಮತ್ತು ಅಶುಭಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಂದೂ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಜೀವಿಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅವುಗಳ ಕೆಲ ಉದ್ಧರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಸಾಂಪ್ರತಿಕವೇನನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

“ನಾನ್ಯಃ ಕರ್ತುಃ ಫಲಂ ರಾಜನುಪಭುಂಚ್ಛೀ” | ವನಪರ್ವ-೧೨೮.೧೪

ಹೇ ರಾಜನ್ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬನು ಭೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಕರ್ತಾರನೇ ಅದರ ಭೋಕ್ತೃ.

“ಅವಶ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಮಾಣಸ್ಯ ಕರ್ಮಣೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಫಲಮ್” | ವನಪರ್ವ-೨೧೬.೨೬

ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಮದ ಫಲವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವುದು.

“ಕರ್ಮಣಾ ಹ್ಯನುರೂಪೇಣ ಲಭ್ಯತೇ ಭುಕ್ತಿವೇತನಮ್” | ದ್ರೋಣಪರ್ವ ೧೧೪.೨೩

ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿಯೇ ಭುಕ್ತಿ (ಭತ್ಯೆ) ಮತ್ತು ವೇತನಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕರ್ಮವು ಕೇವಲ ಫಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಪಿತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

೧.ಕರ್ಮ---೨.ಪರಿಣಾಮ---೩.ಫಲ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಮೂರು ತತ್ವಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕರ್ಮದ ಫಲ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಬೇರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನನ್ನು ದೇವದತ್ತ ಎಂದೆಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಜ್ಞದತ್ತನೆಂಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಾವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟೆಲ್ ರಕ್ತದ ದಾನ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಯಜ್ಞದತ್ತನು ದೇವದತ್ತನ ರಕ್ತದಾನದ ಕಾರಣ ಬದುಕುಳಿದ. ಅದ್ದರಿಂದ ದೇವದತ್ತನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸೆಗಳು ಅಥವಾ ಯಶಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದಾದರೆ ಪ್ರಶಂಸಾದಿಗಳು ಕರ್ಮದ ಪರಿಣಾಮವಷ್ಟೇ! ಅದರ ಫಲವಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಭತ್ಯೆ ಮತ್ತು ವೇತನಗಳು ಕರ್ಮದ ಪರಿಣಾಮದ ರೂಪವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕರ್ಮದ ಫಲವೆನ್ನಲಾಗದು.

ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗೋಣ,ಹತ್ತು ಜನ ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕರನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಆರೋಪಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಆರೋಪ ಸಾಬೀತಾಗಿ, ಅವನು ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮರಣ ದಂಡನೆವಿಧಿಸಿ ಆದೇಶಿಸಿದರೆ ಅಪಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮರಣದಂಡನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ, ಕರ್ಮಫಲವಲ್ಲ. ಆ ಜಘನ್ಯ ಮತ್ತು ಘೋರ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅವನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ವೇದಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು 'ರುದ್ರ' ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರುದ್ರನೆಂದರೆ ಅಳಿಸುವವನು ರೋದನೆ ಮಾಡಿಸುವವನು ಎಂದರ್ಥ. ಪಾಪಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಥವಾ ಕುಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ರುದ್ರರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ನಿಷ್ಕೂರ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೇ ದಯೆಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ.

“ಕರೋತಿ ಯಾದೃಶಂ ಕರ್ಮ ತಾದೃಶಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತೇ”- ಶಾಂತಿಪರ್ವ ೨೯೦.೨೨

ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವರೀತಿಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತನೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

“ನಾಕೃತ್ವಾ ಲಭತೇ ಕಷ್ಟಿತ್ ಕಿಂಚಿದತ್ರ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯಮ್” | ಶಾಂತಿಪರ್ವ-೨೯೮.೩೦

ಎನನ್ನೂ ಮಾಡದೆಯೇ ಪ್ರಿಯವಾಗಲೀ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಲೀ ಫಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕರಂತೆಯೇ ಬೌದ್ಧರೂ ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಪುತ್ರಿಯೊಂದು ಕರ್ಮವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಫಲವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇದೂ ಸಹ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಕರ್ಮದ ಫಲ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರಕದೆಯೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದಾದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಫಲದ ಅಂತ್ಯದವರುಗೂ ಕರ್ಮವಿದ್ದರೆ, ಅದು ನಿತ್ಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಫಲವು ಉಂಟಾಗುವವರೆಗೆ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ, ಅದನ್ನು ವಿನಾಶಶಾಲಿ ಎಂದುಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ, ಅವಿದ್ಯಮಾನ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕರ್ಮ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಲ್ಲದು¹? ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮದ ಸ್ವಭಾವ ಎಂದರೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ².

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ:

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದವು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಫಲಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾಂಖ್ಯರ ಪುಧಾನವಾದ, ಗೌತಮಾದಿಗಳ ಈಶ್ವರವಾದ, ಚಾರ್ವಾಕರ ಭೂತಚತುಷ್ಟಯವಾದ, ಜೈಮಿನಿಗಳ ವೈದಿಕರಾಶಿನಿತ್ಯತ್ವವಾದಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಗೆ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಪುಧಾನ ಅಸ್ತವಾಯಿತು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಕ್ಷಣಿಕ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಪರಮಾರ್ಥದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಂದಿಗೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುಗಳು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೇ ಫಲದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಇರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಕ್ಷಣಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ಫಲವನ್ನುಉತ್ಪಾದಿಸದೆಯೇ, ಅತೀತದ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ವಿಲೀನವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೋಷವನ್ನು 'ಕೃತಪ್ರಾಣಾಶ', ಅಂದರೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮದ ನಾಶ, ಕ್ರಿಯಾರಹಿತ ಪ್ರಣಿಯು ಸ್ವಯಂ ಮಾಡದೆಯೇ ಇರುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೋಷಕ್ಕೆ 'ಅಕೃತಕರ್ಮಭೋ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಹೀಗಾಗಿ ಭವಭಂಗದ ದೋಷವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವಿಯೊಂಬುದೊಂದು ಕ್ಷಣಿಕವೇ. ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಜೀವಿಯು ಮಾಡಿದೆಯೋ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವದ ಅಭಾವವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ

¹ಫಲೇ ಸತಿ ಮೋಕ್ಷಾಯ ನ ಸ್ವರ್ಗಾಯೋಪಪದ್ಯತೇ |
ಮಾರ್ಗಃ ಸರ್ವಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ನೈರರ್ಥಕಂ ಪ್ರಸಜ್ಯತೇ || ೮/೨೬
²ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಾಪಾಕಕಾಲಾಚ್ಚೀತ್ ಕರ್ಮ ನಾನಿತ್ಯ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವೂ ಸಿಗದಂತೆ ಅಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಪಂಚಭಂಗವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದು. ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ತೋದರೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅಷ್ಟಾಂಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಮಫಲವು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿ ಅಸಂಭವ.

ಈ ಕ್ಷಣಿಕವಾದವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತಲೆದೂರುವುದನ್ನು ಜಯಂತಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಮಂಜರೀ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಾಸ್ತ್ಯಾತ್ಮಾ ಫಲಭೋಗಮಾತ್ರಮಥ ಚ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಚೈತ್ಯಾರ್ಚನಮ್ |

ಸಂಸಾರಾಃ ಕ್ಷಣಿಕಾ ಯುಗಸೃತಿ ಭ್ರತಶ್ಚೈತೇ ವಿಹಾರಾಃ ಕ್ಷಯ ತಾಃ ||

ಸರ್ವಂ ಶೂನ್ಯಮಿದಂ ವಸೂನಿ ಗುರವೇ ದೇಹೀತಿ ಚಾದಿಶ್ಯತೇ |

ಬೌದ್ಧಾನಾಂ ಚರಿತಂ ಕಿಮನ್ಯದಿಯತೀ ದಂಭಸ್ಯ ಭೂಮಿಃ ಪರಾಃ ||

ಯಾವಾಗ ಭೋಗಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆಗ ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಚೈತ್ಯವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನು? ಪ್ರಪಂಚವೇ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿರುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬಲ್ಲ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು? ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯವಾದರೆ ಗುರುವಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉಪದೇಶ ಏತಕ್ಕಾಗಿ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೌದ್ಧರದು ಅತ್ಯಂತ ಚರಿತ್ರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ದಂಭದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ.

ಹೀಗೆ ಬೌದ್ಧರೂ ಕೂಡಾ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕರ್ಮಫಲ ಎಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದುದಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟಫಲ ಎಂಬ ತತ್ವಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವೇದಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಸಾರ.

ಹೀಗೆ ಬೌದ್ಧರ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪರಿವಿರೋಧಗಳ ಸರಮಾಲೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರತತ್ವಗಳ ಅತಿಪ್ರಸಂಗವಿನಿಸುವುದರಿಂದ ಇದರ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಪಂಚ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿದೆ.

The Concept of Karma in Hinduism ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಾರ್ಶನಿಕರಾದ ಜಯರಾಮ್ ವಿ. *According to buddhisum, Karma is an eternal law, which is responsible for the births and deths and the suffering of beings in the causatrive world or samsaara. While no one can really be free from the law of Karma, people can minimize its negative impact by leading to the three religions, The law*

of karma is applicable not only to humans but all beings, including plants, animals and microorganisms...

ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯರ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಾರವನ್ನು ಗೀತೆಯು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು

ಅವಶ್ಯಮೇವ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಶುಭಾಶುಭಂ |

ನಾಭುಕ್ತಂ ಕ್ಷೀಯತೇ ಕರ್ಮ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತೈರಪಿ ||

ಬಹುಶಃ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಹೇಳಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಸಮಂಜಸವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮದ ಫಲದಿಂದ ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ಮದ ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ಫಲವು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡಲಾರದು ಎಂಬುವುದು ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಗಳ ಸತ್ಯಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ “ಯಾರು ಕರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಸ್ತಿಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜೈನರ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಜೈನರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭೂ ಭಾಗದ ಅವೈದಿಕ ಅಥವಾ ವೇದಗಳ ಶಬ್ದಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಧರ್ಮ. ಸನಾತನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅಸಹಜತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ೨೪ ಜಿನ ತೀರ್ಥಂಕರರಿಂದ ಬೋಧಿತವಾದ ಹಿಂಸಾ ರಹಿತವಾದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂಸಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಜೀವಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಈ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಚಕ್ರದೋಷಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ತತ್ವದರ್ಶನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಜೈನಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ದ್ವಾರಾ ಪುನಃ ಜೈನ ದರ್ಶನವು ಚಾಲನೆಗೆ ಬಂತು ಆದರೆ ಈ ಧರ್ಮ ಮಹಾವೀರನಿಗೂ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಎಂಟು ಭೇದಗಳಿವೆ. ೧. ಜ್ಞಾನವರಣ ೨.ದರ್ಶನವರಣ. ೩.ವೇದನೀಯ. ೪. ಮೋಹನೀಯ ೫. ಆಯು ೬.ನಾಮ ೭.ಗೋತ್ರ ೮. ಅಂತರಾಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎಂಟು ಕರ್ಮಭೇದಗಳಿವೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

೧. ಫಾತೀಯ ಅಥವಾ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕರ್ಮಗಳು.

೨. ಅಫಾತೀಯ ಅಥವಾ ನಾಶರಹಿತವಾದ ಕರ್ಮಗಳು. ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ.

ಇದರ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಆದರೆ ಜೀವಿಗಳ ಬಂಧನವು ಅಂದರೆ ಶರೀರಗಳ ರೂಪದ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳು ನರಳಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ದೂಷಿತಮನೋಭಾವ ಕಷಾಯಗಳ ಕಾರಣ ಜೀವಿಯು ಪುದ್ಗಲ ಅರ್ಥಾತ್ ಶರೀರದಿಂದ ಆಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಬಂಧತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಜಿನ ಶಬ್ದ ಅರ್ಥವೇ “ಕರ್ಮತಾರಿನ್ ಜಯತಿ ಇತಿ ಜಿನಃ” ಅರ್ಥಾತ್ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳ ರೂಪಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಜಯಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ 'ಜಿನ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಆಚಾರವೆಂದರೆ ಧರ್ಮ, ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ದರ್ಶನ.

ಚಾರ್ವಾಕರ ಮತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಚಾರ್ವಾಕರನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಕ ದಾರ್ಶನಿಕರು 'ಆಚಾರ್ಯಚಾರ್ವಾಕ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಾರು ಎಂದರೆ ಸುಂದರವಾದ ಎಂದರ್ಥ ವಾಕ ಎಂದರೆ ಮಾತನಾಡುವವ. ಸೂದರವಾದ ಮತ್ತು ಚಕತ್ಕಾರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವವನು ಚಾರುವಾಕ ಎಂದರ್ಥ. ಸುಂದರವಾದ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ, ಸರ್ವಸ್ವೀಕೃತ ಮತ್ತು ಸರ್ವಜನವಿದಿತವಾದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಚಮತ್ಕಾರದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಚಾರ್ವಾಕರು. ನಾಸ್ತಿಕ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗ್ರಂಥದ ಉಲ್ಲೇಖ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಆಸ್ತಿಕ ದರ್ಶನಕಾರರು ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಖಂಡಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕೆಲ ವಾಕ್ಯಗಳು ಆಸ್ತಿಕದರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇವನ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ಮದ ಫಲ ಎಂದೂ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ನಿನಗೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಿಂದವಾಗಲೀ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ದೇವರೆಂಬ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಗುತ್ತದೆಯಾದರೆ ಪಶುಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಬಲಿಯನ್ನೇ ಕೊಡಿ, ಯಜಮಾನ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ! ಎಂದಾಗಿ ಚಾರ್ವಾಕರ ವಾದಗಳ ಸರಣಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಅನೈತಿಕ-ನಾಸ್ತಿಕದರ್ಶನ- ಚಾರ್ವಾಕರ ದರ್ಶನವನ್ನು ನಾವು ನೈತಿಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ನಾಸ್ತಿಕ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ನಾಸ್ತಿಕಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಚಾರ್ವಾಕರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಲಾಗದು ಏಕೆಂದರೆ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಜೈನಬೌದ್ಧಾದಿದರ್ಶನಗಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಸನಾತನಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂದುವರೆದುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಚಾರ್ವಾಕನ ವಾದವು ಅನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಒಂದು ದರ್ಶನವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಂತಹ ಹೇಯವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೇಯವೆಂದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾಸ್ತಿಕದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ ಒಂದು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ನಾಸ್ತಿಕಧರ್ಮ ಎರಡನೆಯದು ಅನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ನಾಸ್ತಿಕಧರ್ಮ. ಚಾರ್ವಾಕರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಈ ದರ್ಶನದ ತಿರುಳ ರೂಪವಾಗಿ ಚಾರ್ವಾಕರ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡೋಣ

ಯಾವಜ್ಜೀವೇತ್ ಸುಖಂ ಜೀವೇತ್ ಋಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಘೃತಂ ಪಿಬೇತ್ |

ಭಸ್ಮೀಭೂತಸ್ಯ ದೇಹಸ್ಯ ಪುನರಾಗಮನಂ ಕುತಃ ? ||

ಎಂಬುದು ಚಾರ್ವಾಕರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಾರ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬದುಕುವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳು. ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡು. ಈ ರೀತಿಯ ತತ್ವವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೊತ್ತ ಚಾರ್ವಾಕದರ್ಶನವು ನಾಸ್ತಿಕದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿದ ತತ್ವದರ್ಶನಾಗಿವೆ.

ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ-

ನೈವ ಸ್ವರ್ಗೋ ನಾಪವರ್ಗೋ ವಾ ನೈವಾನ್ತಾ ಪಾರಲೌಕಿಕಃ |

ನೈವ ವಾರ್ಣಾಶ್ರಮಾದೀನಾಂ ಕ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಫಲದಾಯಿಕಾಃ ||

ಗಚ್ಛತಾಮಿಹ ಜನ್ಮಾನಾಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಪಾಥೇಯಕಲ್ಪನಮ್ |

ಗೇಹಸ್ಯ ಕೃತಶ್ರಾದ್ಧೇನ ಪಥಿತ್ಯಪ್ತಿರವಾರಿತಾ ||

ಯದಿ ಗಚ್ಛೇತ್ ಪರಂ ಲೋಕಂ ದೇಹಾದೇಹವಿನಿರ್ಗತಃ |

ಕಸ್ಮಾದ್ಭಯೋ ನ ಚಾಯಾತಿ ಬಂಧುಸ್ನೇಹಸಮಾಕುಲಃ |³

ಹೀಗೆ ಚಾರ್ವಾಕನು ತನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾರಾಂಶವಾಗಿ ನಾವು ಚಾರ್ವಾಕನ ವಾದವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ವಾರ್ವಾಕನು ಶಬ್ದಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಶಬ್ದಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ ವೇದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಮಾಣ. ಈ ಯಾವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದೆಯೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಈತ ನೈತಿಕತೆಯ ಶೂನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಪಂಚ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಫಲಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ನೈತಿಕತೆಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನಗೇನು ಅನಿಸಿತ್ತದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀನು ಮಾಡು ಎಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸಮಾಜದ ಸಾಸ್ಯ ಹಾಳಾಗದೇ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

ಜೈನಬೌದ್ಧಧರ್ಮಗಳೂ ನಾಸ್ತಿಕಧರ್ಮವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ನೈತಿಕತೆಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಇಂಬು ನೀಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕಸಾಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸನಾತನ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ಕಿಂಚಿತ್ ಮಾರ್ಪಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

³ಸರ್ವದರ್ಶನಸಂಗ್ರಹಃ ಪುಟ ೨೦-೨೧

ಉಪಸಂಹಾರಃ

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂನಾವುಬೀಜವನ್ನುಬಿತ್ತುತ್ತೇವೆ,

ಒಳ್ಳೆಯದುಅಥವಾಕೆಟ್ಟದ್ದುಯಾವುದಾದರೂಆಲೋಚನೆಗಳಾಗಿಯೋಮಾತುಗಳಲ್ಲಾಗಿಯೋಅಥವಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲಾಗಿಯೋಹೀಗೆನಾವುಮಾಡುವಪ್ರತಿಯೊಂದುಕಾರ್ಯವೂಕರ್ಮಫಲವನ್ನುನೀಡಲುಯೋಗ್ಯವಾದಬೀಜಗಳೇಸರಿಹೀಗೆಂದುನನ್ನಪೂಜ್ಯಗುರುಗಳಾದಆಚಾರ್ಯಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರುಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗಾಗಿನಮ್ಮಪ್ರಯೋಂದುವಿಚಾರಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಮತ್ತುಅಪ್ರಮತ್ತರಾಗಿಮಾಡುವುದುಒಳಿತು.

ಏಕೆಂದರೆಕರ್ಮದಫಲದಬಗ್ಗೆಜೀವಾತ್ಮನನಿಯಂತ್ರಣವ್ಯವಹರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂಹೇಳಿದಂತೆಕರ್ಮಾಣ್ಯವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ..

ಅಂದರೆಕರ್ಮದಲ್ಲಿಮಾತ್ರನಿಗೆಅಧಿಕಾರಫಲದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದುಆದ್ದರಿಂದಕರ್ಮವನ್ನುಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳರಹಿತವಾಗಿದ್ದೇಷಅಸೂಯೆಮುಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕುಮಾಡುವುದೇಸರಿಲ್ಲವಾದರೆಕರ್ಮಫಲದೊರೆತಾಗದುಃಖದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂಭಗವಂತನುಕರ್ಮದಫಲವನ್ನುಕಿಂಚಿತ್ಅಧಿಕವಾಗಿಯೇಕೊಡುತ್ತಾನೆಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂಕೆಟ್ಟದಾದರೂಹೀಗೆಅನುಭವಿಗಳುಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಕರ್ಮಗಳನ್ನುಮಾಡುವಾಗಸಾವದಾನದಿಂದಸಮಾನಮನಸ್ಕರಾಗಿಶುದ್ಧಚಿಂತಾಂತಃಕರಣಿಯುಕ್ತರಾಗಿಮಾಡಿಶುಭಫಲಗಳನ್ನೇನೀಡುವಕರ್ಮಗಳನ್ನುಮಾಡಲುಜಗತ್ತಿನಎಲ್ಲರೂಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿದರೆಈಧರೆಯೇಸ್ವರ್ಗತುಲ್ಯವಾದೀತು.

ಯಥಾಧೇನುಸಹಸ್ರೇಷು ವತ್ಸೋ ವಿಂದತಿ ಮಾತರಮ್ |

ಏವಂ ಪೂರ್ವ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತಾರಮನುಗಚ್ಛತಿ || 4ಮಹಾಭಾರತಂ

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣಮ್ ಚೌಖಿಂಭಾ ಸುರಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನಮ್ ವಾರಾಣಸೀ

ಮಹಾಭಾರತಸಂಪಾದಕರು Author Willam Buck

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಗೀತಾ ಪ್ರೆಸ್ ಗೋರಖ್ ಪುರ್

ಸರ್ವದರ್ಶನ ಸಂಗ್ರಹಃಪ್ರಾಚ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂದಿರ ಮುಂಬೈ ೧೯೨೪

ನ್ಯಾಯಮಂಜರೀಜಯಂತ ಭಟ್ಟ,ಚೌಖಿಂಬ ಪ್ರಕಾಶನಮ್ ೧೯೭೧ ಸಂಪಾದನಂ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣ
ಶುಕ್ಲ

ಮನುಸ್ಮತಿಚೌಖಿಂಭಾ ಸುರಭರತೀ ಪ್ರಕಾಶನಮ್ ವಾರಾಣಸೀ

ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಶತ್ ಗೀತಾ ಪ್ರೆಸ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗೋರಖ್ ಪುರ್

ಋಷಿದೇವ್ ಭಾರ್ಗವ್ ಎನ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಃ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂ. ವಿ.ವಿ.

ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

9886701203